

1962 AUG 22

244

9

A SZÁZHUSZONÖTÖDIK SZÜLETÉSNAP

Születésnapot ünneplünk ma. Százhuszonöt éves a Nemzeti Színház. 1837. augusztus 22-én nyílt meg Pest-Budán az első állandó magyar nyelvű színház. Ez a színházalapítás felért egy kisméretű függetlenségi háborúval. A reformkor nemzeti szabadságvágya nyilatkozott meg a színházi bizottság harcaiban, a polgári öntudat az adakozásokban, s a jobbágyi önfeláldozás a színpalotát létrehozó köz munkákban.

Innen mulattatták a közönséget a magyar színjátszás legragyóbb egyéniségei. A kezdők nagy nemzedéke: Egressy, Megyeri, Déryné... majd a második nemzedék: Jászai, Ujházi, Vizvári... a nagyok harmadik csoportja: Pethes Imre, Ódry, Bajor Gizt... s a negyedik nemzedék, akik már a felszabadult Nemzeti színpadáról szóltak: Somlay, Rátkai, Bartos Gyula, Timár.

1945-ben alig hallgattak el az ágyúk Budapest utcáin, a Nemzeti Színház elsőnek kezdett játszani. Talicskázták a romot, hordták a téglatörmeléket. A felszabadulás utáni Nemzeti Színház fiatalos frissességgel karolt bele az új közönségbe. Falura járt és üzemekbe a társulat, majd az eddig színház nélkül élők is rájöttek arra, hogy ez a színház az ő színházuk. Munkások és parasztok vették birtokukba a bársonyüléseket, birtokukba vették a kultúrát. Szín-

ház és közönség egymásratalálásából olyan nagyszerű és forró- emlékü, maradandó élményt adó előadások születtek meg, mint az Elvesztett levél, az Uri muri, a Jegor Bulicsov, a Revizor, a Shaw-darabok bemutatói. Ebben az időszakban a színház harmadik virágkorát élte.

Az utóbbi években a Nemzeti Színház a megifjodásban látta a fejlődés útját. Korszerű drámák modern tolmácsolására tett állandóan megújuló kísérletet. Most, amikor születésnapja alkalmából köszöntjük a jubiláló Nemzeti Színházat, azt kívánjuk tőle, hogy régi fényében tündökölve, társadalmunk legfontosabb és legszebben fogalmazott korproblémáit szólaltassa meg színpadán, a korszerű színjátszás nézővel és művésszel szemben mind nagyobb igényeket támasztó formájában. Ne feledkezzenek meg gazdag és nemes hagyományainak ápolásáról sem. Mind sűrűbben nyissa meg kapuit az ifjúság előtt. Neveljen közönséget a maga számára, minden igyekezetével szolgálja a haladó gondolat, az igazi költészet terjedését.

Azt várjuk a Nemzeti Színháztól, hogy az új szocialista dráma otthona legyen. Legyen a színház emelkedett szavú fórum, ahol a magánemberek sorsa közügyggyé válik, s a köz ügye minden ember személyes ügyévé lesz.

Molnár G. Péter

A NEMZETI SZÍNHÁZ JUBILEUMI ÉVADJÁRÓL

(Tudósítónktól.)

A fennállásának 125. évfordulóját ünneplő Nemzeti Színház vezetői és tagjai augusztus 21-én megkoszorúzták a nagy elődök síremlékeit. Sorra járták a temetőkben az egykori igazgatók és művészek sírját, s a hagyományokat ápoló utódok nevében elhelyezték tisztelgő koszorúikat. Augusztus 22-én este hat órakor a Nemzeti Színház társulata nevében megkoszorúzták a volt Pesti Magyar Színház egyetlen megmaradt oszlopát a Múzeum körúti telken. Meruk Vilmos, a színház igazgatója a jubileumi év eseményeiről a következő tájékoztatást adta a Népszabadság munkatársának: November 15-én a pártkongresszus tiszteletére megnyitjuk a Nemzeti Színház

második kamaraszínházát,

amelynek évadja május 15-ig fog tartani. A Katona József Színház mellett ebben a kamaraszínházban is rendszeres előadásokat tartunk, hetenként háromszor. Mai, elsősorban magyar drámákból áll majd a repertoár. Nyitó darabunk már kész is: Szabó Magdának a Kortárs legutóbbi számában közölt háromfelvonásos színműve, a *Leleplezés*. A kamaraszínház az egyik peremkerületben nyílik meg. Egyelőre úgy áll a helyzet, hogy Pesterzsébeten a Csiliben játszunk majd és évi három-négy bemutatót tartunk.

Szeptember 4-től 14-ig, ami ismeretes, a Nemzeti Színház Bukarestben tart vendégjátékokat. Szeptember 19-én, az évadkezdő előadások napján nyílik meg a Nemzeti Színház 125. esztendejét bemutató kiállítás is. Marton Endre főrendező irányításával tv-film is készül, amely a Nemzeti Színház történetét és munkáját ismerteti.

Október hónapban a nagy-színházban a Bánk bán felújítása az első bemutatónk, a Katona József Színházban pedig *Szigligeti Liliomfi* című vígjátéka. Az évad folyamán tartjuk meg

a magyar dráma ünnepi hetét.

Ebben a ciklusban a Bánk bán, a Liliomfi, a Csongor és Tünde és Az ember tragédiája mellett (amelynek 1000. előadását is ek-

kor ünnepeljük) Darvas József *Kormos ég* című drámája, Németh László két drámája és három új magyar színmű is színre kerül.

A Bánk bán után Dobozy Imre *Holnap folytatjuk* című drámája kerül bemutatásra a Nemzeti Színházban, a Katona József Színház második bemutatója pedig *Tabi László Nagy mutatvány* című vígjátéka lesz. Hubay Miklós *Zárt ajtó* címmel ír drámát részünkre, szó van még az évad bemutatói között Gyöngyössi Imre *Gyűrű és gyász* című drámájának színre viteléről és Sándor Iván *Kisvárosi tárgyalás* című színművéről. Németh László is dolgozik egy újabb művén. Szeretnénk felfrissíteni a társulatot. Ezért két fiatal, a főiskolát tavaly végzett rendező — Lengyel György Debrecenből és Léner Péter Miskolcra — a színházunknál egy-egy önálló rendezői feladatot fog kapni, csakúgy, mint néhány fiatal vidéki színész. A miskolci Nemzeti Színházzal történt megállapodásunk alapján már most megmondhatom, hogy az egyik vendég *Sztankay István* lesz.

Elhatároztuk, hogy az évad folyamán rendszeresen fogjuk látogatni a vidéki színházakat, ott töltünk 2—3 napot s végignézzük az előadásokat. Meggyőződésünk, hogy nem ismerjük eléggé

a vidéki színészeket,

nem kísérjük kellő figyelemmel fejlődésüket. Tervezzük továbbá a Nemzeti Színház stúdiójának létrehozását is. A meglévő erők okos felhasználását célozná ez a képességfejlesztő, továbbképző munka, ahol a gyakorlati és elméleti előadások mellett egy-egy nyilvános vagy szűk körű bemutató keretében teljes színdarabokat is színre vinnénk, mint tanulmányi anyagot.

Tárgyalások folynak a Nemzeti Színház baráti körének felélesztéséről és a TIT-tel karöltve bérlet-sorozatot indítunk magyar klasszikus művek előadásaiból. Előadások előtt a TIT klubjában a darab rendezője és szereplőinek részvételével előadásokat tartunk. Ezenkívül a TIT a jubileumi évben előadásorozatot fog tartani a Nemzeti Színház történetéről a színház tagjainak közreműködésével.